

6 maart 2016

'Mijn God, waarom heeft U Mij verlaten?'
Psalm 22, 1-22 en Mattheüs 27, 33-46

Waarom?! Deze vraag, waarbij al ons denken en beargumenteren te kort schiet, klinkt op dat allerdiepste moment van de wereld, op Golgotha waar vanaf het kruis het door Jezus wordt uitgeschreeuwd: waarom?

Waarom – daarom?

Zijn er wel antwoorden op het 'waarom'? Jawel, bijv:
→ *De zonde is de oorzaak van al het leed op de wereld.* Inderdaad, we moeten het belijden. ... Maar ik kan met dat antwoord niet zoveel, als ik naast een bed sta van een ziek gemeentelid.

→ *'Het zal wel een bedoeling hebben'* (verg. Romeinen 8,28). Ik geloof het! Ik zie het soms ook gebeuren! Maar soms zie ik het ook helemaal niet. Soms kan je de zin van iets totaal niet ontdekken... want Gods gedachten zijn zoveel hoger dan onze gedachten...

→ *'Niet klagen maar dragen'*. Dat kan ook een diepgelovige manier zijn van omgaan met het lijden. Maar personen uit de Bijbel laten ook zien dat je mag roepen, klagen, je emoties bekend maken. Is het niet typisch Westers dat je vooral je gevoelens en emoties moet onderdrukken en altijd gecontroleerd en beheerst over moet komen?

Er zijn wel (Bijbelse) antwoorden op de waarom-vraag. Maar in concrete situaties van jezelf of van anderen breken al onze antwoorden stuk op de waarom-vraag. (Zie: Job en de antwoorden van zijn vrienden.) Soms past er geen antwoord te willen noemen. Want daar kan een ander vaak niets mee... en daar kan je zelf vaak ook helemaal niets mee! Antwoorden op het waarom zijn vaak ten diepste heel geen antwoorden... het zijn vaak pogingen om onze eigen verlegenheid met de vragen wat toe te dekken door maar wat te moeten zeggen.

Davids roepen – mijn roepen – Jezus' roepen

Jezus roept 'Mijn God, Mijn God, waarom?!' ... Jezus roept niet zomaar iets wat in Zijn gedachten te midden van de vreselijke pijn opkomt..., Jezus citeert in Zijn roepen een Psalm. Psalm 22, vers 2: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?*

In de lijdensgeschiedenis van de Heere Jezus zie je allerlei aspecten van Psalm 22 heel letterlijk vervuld worden:

- Psalm 22: 19 // Mattheüs 27: 34
- Psalm 22: 8 // Mattheüs 27: 43
- Psalm 22: 2 // Mattheüs 27: 46

Hier aan het kruis... hier in die doodsstrijd neemt Jezus het verhaal van David op zich. Hij neemt het lied van David in de mond, het lied van David, de psalm van Israël..., de klaagpsalm van Zijn eigen volk. Jezus *doorleeft* op dit moment die godverlatenheid... die verbijstering... die doodsangst... die pijn van David... die vragen van het lijdende volk Israël. Jezus *vertolkt* de pijn, de

verbijstering, het verdriet, het waarom waar zich generaties voor Hem in hebben herkend. Hij gaat de weg van Zijn volk. De Messias van Israël gaat de weg van Zijn volk Israël... *en maakt hun lijden tot het Zijne.*

Jezus neemt die waarom-vraag van David, van het volk Israël, op het moment van de kruisiging in de mond. Die uiterst pijnlijke waaromvraag van David... die vraag van Israël... die waaromvraag misschien ook wel van u of jou.

David geeft die waaromvraag alle ruimte in zijn psalm en gebruikt allerlei beelden om zijn vragen te omschrijven.. Misschien herkent u of jij zich wel in een van die beelden van David:

→ *wilde beesten die David hebben omringd* (vers 13-14). David voelt de dreiging steeds dichterbij komen... je kijkt linksom, rechtsom, vooruit, achteruit... waar moet ik heen in mijn situatie? hoe kom ik eruit?... maar het lijkt allemaal steeds benauwder te worden... Klem zitten in je onmogelijkheden. Vastlopen in je eigen gedachten. Je kunt er gewoon geen kant mee op.

→ *'als water ben ik uitgestort'* (vers 15). Uitgestort. Het gevoel te hebben helemaal *leeg* te zijn. Alle kracht is weggevloeid. Je bent gewoon op.

→ *'mijn hart is als was, het is gesmolten, diep in mijn binnenste'* (vers 15). Het hart, de zetel van je wil, volgens Bijbelse voorstelling. Die wil die je eerst had... die drive om verder te gaan, om de boel weer op te pakken..., om sterk te blijven... om door te gaan... het hart is gesmolten..., dat verlangen, die hoop, die moed in je binnenste... het is weggesmolten, langzaam verdwenen.

→ *'ik ben een worm'* (vers 7) Een worm. Een klein wezentje dat heel dicht bij de plaats is waar de overledenen zijn. Wat doet hij er nog toe?... Welke mogelijkheden heeft hij nog?...

En wat het aller-moeilijkste van dit persoonlijke gevecht van David is: *God is voor zijn gevoel zo ver weg...* God voelt zo ver weg... De grond van zijn bestaan lijkt onder Davids voeten te zijn verdwenen. Dat o-zo-vanzelfsprekende geloof in die God Die bij je is en voor je zorgt en je er doorheen helpt – dat geloof waar zoveel mensen troost uit putten en waardoor zij verder kunnen... – David voelt die zekerheid niet meer. Dit is blijkbaar echt het aller-moeilijkste voor hem, want drie keer roept David het uit dat God zover weg is (vers 2, vers 12, vers 20). En dat kan zo angstig zijn, als je dat ervaart... dat de grond van je bestaan... dat alle grond onder je voeten lijkt weg te zinken... je bungelt ergens tussen hemel en aarde..., vastgehouden misschien nog wel, maar zonder grond onder je voeten. Je bent de grip over je leven kwijt. En stel je voor, dat je dan ook nog het geloof kwijt zou raken... Ik weet van gemeenteleden die zich op dit punt maar al te goed in David kunnen inleven: die verwarring... dat klem zitten... dat benauwde... de controle niet meer hebben... je leeg voelen... je een machteloze prooi voelen van je situatie... die vragen... roepen tot God maar geen antwoord krijgen... je geloofshou-

vast dat op sommige momenten verloren dreigt te raken... God lijkt voor je gevoel misschien zo ver weg... En daarom roept David het uit: 'Mijn God, mijn God, waarom?!'

Nu, eeuwen later... horen wij Jezus met David meeroepen. Precies dezelfde woorden roepen: Mijn God, Mijn God, waarom? Waarom heeft U Mij verlaten...? Jezus roept de vraag van David uit. Davids roepen en klagen werden niet gesmoord door: 'niet klagen, maar dragen David!' Of door: 'nou, nou, David... dat jij dat zomaar tegen God durft te zeggen?!' Davids stem werd niet gestild... Davids schorgeschreeuwde stem kreeg eeuwen later *bijval*... zijn roepen werd overgenomen. Jezus riep tot de hemel met David mee: waarom Mijn God?!

En dat is het, wat wij nu horen! Jezus roept het op Golgotha ook voor u en voor jou uit! Hij vertolkt onze stem. Terwijl u of ik als kleingelovigen misschien wel eens bang worden van onze eigen stem... van onze eigen gedachten ... klinkt hierop Golgotha een stem die misschien wel precies die vragen, die klacht uitroept: Mijn God, waarom?! ... Terwijl u of ik misschien wel bang zijn om onszelf in deze diepe vragen te verliezen... wordt hier de diepe duisternis gevuld met die intense vraag van Jezus: 'waarom bent U zo ver van mij?! *Jezus roept daar voor u! Voor mij!*

In die heel heftige dingen die je misschien soms overkomen... die dingen die je gedachten en gevoelens zo kunnen beheersen... die dingen die je van jezelf doen vervreemden... die dingen die soms zelfs de zin van je leven in twijfel trekken... in die heel heftige dingen roept Jezus het met ons uit. U, jij en ik staan niet alleen tegen een potdichte hemel aan te roepen. Jezus vertolkt onze stem. Onze klacht. Ja, heel concreet:

Jezus roept het voor u uit, u die een jarenlange relatie kapot zag gaan en nu op de puinhopen verder uw weg probeert te vinden. Hij roept het voor u uit: 'waarom, o God?' ... Jezus roept het voor jou uit, in die gebrokenheid die er in jouw familie is... in die dingen die gewoon niet op te lossen lijken ... Jezus roept het uit: 'waarom?' ... Jezus roept mee met u, terwijl u het verlies van die geliefde maar niet kan verwerken en tot uw laatste levensdag de pijn daarvan met u mee zal moeten dragen. ... De Heere Jezus roept mee met jou, terwijl je misschien ziek bent of die geliefde van jou en de moedeloosheid je soms zo kan verlammen en somber kan maken... tot hoelang zal dit nog duren? Waarom?! ... Jezus roept met u mee, terwijl u verscheurd wordt door die verlangens en zonden, waar je steeds weer aan toegeeft en je vervolgens steeds weer schuldig over voelt. ... Jezus roept het met je uit, omdat er iemand gruwelijk over jouw grenzen is gegaan en je daar niet los van kan komen... Jezus roept hier op Golgotha met je mee..., terwijl er misschien mensen onder ons zijn die al gestopt zijn met roepen omdat het toch allemaal niets uithaalt... Jezus roept hier op Golgotha met je mee, terwijl je

je stem nauwelijks durft te laten horen, omdat andere mensen anders het geheim van je leven zullen ontdekken. ... Soms kan je je in die dingen zo eenzaam voelen... zo alleen... maar hoor! Er roept iemand met u mee. Er roept iemand voor u mee tot God. Hij roept voor u en voor jou en voor mij: Mijn God, Mijn God, waarom?!

D.V. volgende week zal het gaan over 'het is volbracht' en over de verzoening van onze zonden en de kracht van Jezus' volbracht werk. Vandaag blijven wij alleen stilstaan bij de waaromvraag. Geen antwoorden? Nee, even niet. Maar wel de boodschap: *u wordt gehoord!* Jij wordt gezien in je roepen. Jouw vragen doen er toe! Uw diepste vragen worden gehoord... begrepen... erkend... en uitgeroepen door Jezus. ... Anderen *kunnen* je vragen misschien niet begrijpen... je kunt aan de ander vaak niet uitleggen wat je voelt, waar je pijn precies zit... en dat kan zo eenzaam zijn!... maar Jezus roept... Hij verwoordt jouw vragen. Op dat diepste dieptepunt van de wereld nam Jezus uw en jouw roepen serieus.

Opdat wij nooit meer verlaten zouden worden...!

Of toch nog *heel even* verder kijken... Heel even vooruit kijken... Vanmorgen zien en horen wij Jezus de diepte van onze menselijke duisternis doorgaan... die Godverlatenheid..., die zondelast... die pijn...die machteloosheid... Hij roept het uit... Hij gaat er doorheen... om ons tot het antwoord van Pasen te brengen. Hij van God verlaten... opdat u en ik nooit meer van God verlaten zullen zijn. Zo zegt het Klassieke Avondmaalsformulier het zo prachtig: *Hij heeft Zich met lichaam en ziel aan het kruishout tot in de allerdiepste smaad en in de angst der hel vernederd, toen Hij met luider stem riep: 'Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten?, opdat wij in Gods nabijheid zouden verkeren en door Hem nooit meer verlaten zouden worden.* ... De Heere Jezus ging ten onder in die vreselijke Godverlatenheid... opdat het voor u en mij zeker zal zijn: 'ik mag weten dat ik nooit meer door God verlaten zal zijn.' Nooit van God verlaten. Niet in mijn lijden. Niet in mijn vragen. Niet in mijn sterven. Zoals Paulus het zegt in Romeinen 8: want ik ben ervan overtuigd at noch dood, noch leven, noch tegenwoordige dingen, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte... ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heere.

Die liefde, die vasthoudende trouw van God... daar mag u zeker van zijn... wat er ook gebeurt... als u zich aan Jezus als uw Redder vastklampt:

*Hoor ik, hoe Hij klaagde, dat
Hem zijn God verlaten had,
'k weet dan, wat mij ook ontvall',
God mij nooit verlaten zal!*

ds. E.G. (Eddy) de Kruijff
tel. 010 210 89 71 // dekruijff@live.nl